

Quan l'adéu no és un a reveure

Una de les raons perquè la campanya perquè tornin els Esquirols hagi tingut tant d'èxit podria ser el gran desencís polític generalitzat que hi ha actualment. Tanmateix, tot i que han estat molts els signants, el grup de Collsacabra ja ha anunciat que no ho farà.

'Torna, torna, Serrallonga', 'Arrels', 'Fent camí'..., desenes de cançons que ja formen part del patrimoni català. Cançons nascudes fa menys de quaranta anys, compostes per Esquirols. Ara hi ha qui desitjaria que l'inesperat 'adéu' del grup hagués estat un 'a reveure'.

Tornen els Esquirols? Aquest és, si més no, el desig dels més de 1.200 firmants de la campanya virtual "Torneu, torneu Esquirols" (vegeu www.esquirols.ateneu.org), que, des del setembre passat, reclama el retorn mític grup de Collsacabra. I també ho és dels 700 espectadors que van omplir a vessar el Teatre Conservatori de Manresa el mes de maig. Jordi Bertran i les Pinyol hi van versionar temes dels Esquirols, sota l'il·lustratiu títol *Esquirolada*. Convidats per l'organització, cinc dels integrants del grup osonenc es trobaven també entre el públic: Joan Crosas, Joan Vilamala, Josep Casadesús, Ramon Estrada i Rosa Maria Sadurní. En acabar el

concert, els cinc components van pujar a l'escenari i hi van entonar "Riu enllà", "Torna, torna, Serrallonga" i "Arrels". El desig de retorn dels Esquirols també és el que ha empès centenars de seguidors a participar en les *Esquirolades* realitzades a Igualada, Molins de Rei o Sant Sadurní d'Anoia, o bé en l'homenatge que se'ls va retre el setembre de l'any passat al poble que els va veure néixer, l'Esquirol.

Des de fa menys d'un any, un conglomerat de persones clama, sense estridències però amb persistència, perquè els Esquirols –dissolts el 1985– tornin als escenaris. Per què, després de vint anys d'inactivitat, hi ha el desig d'es-

coltar-los de nou? Els igualadins Jordi Bertran i les Pinyol apunten una resposta: "Potser ara necessitem on agafar-nos, després del desencís polític un cop passada la transició." Ells, que es van proposar versionar temes seus com un *divertimento*, creuen que hi ha una demanda real de tornar a escoltar les cançons de l'extint grup de Collsacabra. Tot i això, reconeixen: "No hi trobem explicació, ni els mateixos Esquirols."

Realment cap dels qui van assistir al multitudinari concert de Manresa tampoc no s'ho explica. Joan Crosas es confessa perplex: "Sorpren. Gent de totes les edats que canta les nostres cançons. No ho havíem previst mai! Intentes mantenir el cap fred i et preguntes què vam fer perquè ara passi això." Insinua una primera resposta: "És un cicle", i remarca: "Manquen referents. Falten cançons que diguin coses. Cançons que la gent es pugui fer seves." I, a falta d'aquestes cançons, generacions de catalans han omplert el buit amb les creacions dels osonencs. Joan Vilamala afirma: "Ara hi ha qui diu que amb Ovidi Montllor o Guillem d'Efak no es va fer justícia. Potser també es veu que amb

Esquirols no se n'hi havia fet. En el seu temps no se'ns va saber valorar el que fèiem. Els crítics barcelonins sempre ens consideraven massa de comarques.”

Tots coincideixen a remarcar que la qualitat literària i musical de les cançons ha estat clau per mantenir-se vives en la memòria col·lectiva. Josep Casadesús es mostra convençut: “Les cançons toquen unes problemàtiques que continuen ben vives. Sabien transmetre els valors humans i la crítica a aquest

La campanya virtual prepara un homenatge al grup, el 9 de setembre, amb Mesclat, Tralla Bitayna i J. Arnella

món en què, per estar bé, hem de consumir. A més, les melodies també són precioses.” Crosas ho veu des de la mateixa òptica: “A Manresa hi vaig anar com a espectador. Vaig escoltar els misatges que difoníem i vaig pensar que tot era completament vigent. Per desgràcia, aquests anys han passat en va. Repasses i veus que el que reivindicàvem llavors encara ho hem de reivindicar ara.”

El lirisme d'aquestes cançons és el que ha empès uns quants grups del país a fer-ne versions. Les cançons dels osonecs actualment es troben tant en format rock com folk o cant coral. Mesclat es va fer seu el “Torna, torna, Serrallonga”: “Volfem homenatjar un grup pel qual tenim molt de respecte i que estava injustament oblidat”, afirma Francesc Ribera, “Titot”, cantant del grup. Gràcies a Mesclat, la cançó s'ha reintroduït en l'imaginari dels més joves del país: “És molt curiós, perquè veus que molta gent que la canta va néixer quan Esquirols ja s'havia dissolt.”

L'èxit dels qui versionen temes d'Esquirols és aclaparador. “Potser no cal que tornem, perquè no hem marxat mai. Si la gent viu les nostres cançons a través d'altres grups, això ja és fantàstic –comenta Josep Casadesús–. Si tornéssim, hi hauria molta feina, perquè tots dotze hem agafat camins ben diferents.”

Joan Crosas hi coincideix: “El revival és complicat i perillós. Alguna vegada m'havia passat pel cap fer un gran concert, gravar-ne el disc... Però, per què? Si molta gent ja no sap que són cançons d'Esquirols. Ara ja són cançons populars.” Jordi Bertran i les Pinyol coincideixen de ple en el diagnòstic: “Ho trobo melancòlic, això de voler tornar a aquella època. No té sentit que tornin ells en si, com un grup més, però sí les seves cançons.”

Al setembre, reedició. Tant les lletres com les músiques es mantenen vives, en gran part, per la reedició en CD dels LP originals. La campanya “Torneu, torneu, Esquirols” també demana a la discogràfica PDI, la titular del fons musical del grup, que reediti dignament els LP. El seu director, Manuel Ibáñez, reconeix que li ha arribat alguna d'aquestes reclamacions, i anuncia: “Cap al setembre tenim previst reeditar els CD d'Esquirols.” Així, poc abans de la campanya de Nadal, la discogràfica tornarà a editar cada un dels sis LP en un CD,

que contindrà totes les lletres i fotografies originals. Ibáñez explica: “Malgrat que tenen una sortida molt relativa, reeditarem l'obra perquè ens fa il·lusió.”

Els seguidors d'Esquirols, però, encara tindran alguna alegria més. Per donar per tancada la campanya virtual, els promotors han organitzat un concert amb els grups que n'han versionat temes. Bona part dels dotze components d'Esquirols també hi seran presents. La cita, el 9 de setembre. El lloc, el SAT del barri de Sant Andreu de Barcelona. El grup deixa clar que no tornarà als escenaris, però es deixa estimar. “Unà cosa és anar a un homenatge, com a Manresa o a l'Esquirol, i l'altra és anar a cantar. A Manresa vam cantar tres temes per correspondre als aplaudiments, no va ser una actuació d'Esquirols. Esquirols no torna.” El grup va deixar els instruments fa vint anys, però els seus seguidors continuen reclamant aquell pa amb oli que precisament fa vint anys semblava tan a l'abast de la mà.

Bernat Ferrer

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

CATEDRA DE DIVULGACIÓ DE LA CIÈNCIA

La Universitat de València i l'Ajuntament d'Alzira convoquen

L'ONZÈ PREMI EUROPEU DE DIVULGACIÓ CIENTÍFICA «ESTUDI GENERAL»

en col·laboració amb Edicions Bromera i amb el suport de Bancaixa

---

Premi «Estudi General» 18.000 euros

El termini de presentació d'originals es tancarà el dia 16 de setembre de 2005

Bases en www.valencia.edu/cdciencia